

N:o 10.

Redaktör och utgifvare:
FRANS J. HUSS.

Expedition:
Olofsgatan 1 (Hötorget 6), 1 tr. ö. g.

NORDISKT MUSIKBLAD.

Stockholm den 16 Maj 1892.

Pris:
Helt år 5 kr. — Lösnummer 25 öre.

Annonspis:
10 öre petitraden (15 öre utl.)

Årg. 12.

Ole Olsen.

Upptagandet å vår operascen af den norske författaren Nordahl Rolfsens sagokomedi »Sven Orädd» med musik af hans landsman Ole Olsen har beredt oss tillfälle att göra personlig bekantskap med denne tonsättare, som själf anförde hofkapellet vid de första representationerna af pjesen; det är ock häri vi funnit en särskild anledning att nu meddela en bild af denne framstående musiker, hvars verk hittills, eget nog, varit så godt som okända i vårt land, medan han genom dem redan längesedan gjort sig ett namn i utlandet.

Ole Olsen kan ej längre räknas bland broderlandets yngre komponister, ty han har redan öfverskridit 40-talet och hans tonsättningar ha uppnått det respektabla opustalet 60; det är dock egentligen under senaste decenniet han gjort sig bemärkt som producerande idkare af tonkonsten. Hans opus 1 var en »Spindevis» för piano och orkester, från hvilket år känna vi dock ej, och opus 60 är musiken till »Sven Orädd», som första gången uppfördes i början af 1890 å Kristiania teater och sedan gick mer än 60 gånger öfver scenen med stor succés. Redan 1879 utfördes i Leipzig under hans ledning några af honom skrifna större orkesterkompositioner, och under de nästföljande åren gjorde han sig ge-

nom sådana bemärkt i Köln, Wien, Frankfurt och Hamburg. Huru dessa tonsättningar bedömdes vid deras uppförande på utländsk botten skola vi yttra oss om längre fram, nu vilja vi först göra ett biografiskt utkast och börja detta med en teckning, som Herman Bang i sina »moderne physiognomier» gjorde af vår musiker för en åtta år sedan.

Ole Olsen.

»Ole Olsen är född i Hammerfest d. 4 juli 1850 och fick redan som helt liten »gut» musikundervisning af sin fader, Ivar Olsen. Trumma och piano voro de första instrumenter han trakterade. Hvarför trumman blef vald skall förtäljas. I denna goda ishafsstad hände det ibland, att stadens ende polisbetjent hade något att säga »folket». Stämman var skral, mannen bröstsvalg och »folkets» uppmärksamhet ringa. En kvick fyr fann då på att låta lille Ole trumma. Så vandrade rättens tjenare omkring med den blifvande komponisten till »Solnedgångssången», — ordningens handhavare läste upp, Ole trummade. — Honoraret var oklanderligt: stor trumning 12 skilling och mindre trummelom 8. Sparbanksbok anskaffades för ändamålet. Nämda bok fanns också bland affidne Ivar Olsens kvarlåtenskap. Den var ställd på »barnet Ole Olsen» och innehöll 27 daler 3 ort. På baksidan var med faderlig stolthet anoteradt: »Intrummadt af min hoppfulle son under åren 1855—1857». Härligheten med trumningen och extraförtjensten varade blott ett par år. Den bröstsjuke polisbetjenten vandrade hädan, lille Ole slog under bittra tårar sorgmarsch vid grafven, och så anskaffades en annan polisman. Han kom från Kristiansand och hade med sig för möjliga kungörelsens skull en diger klocka, inköpt på en

auktion öfver brukbara fornlemningar. Ole och hans trumma blefvo helt enkelt afdankade; han grät igen, nu kände han för första gången konkurrensens tryckande ok öfver sig. Tröst i bedröfvelsen fick han dock när fadern lärde honom spela orgel. År 1861 intogs han i Tromsø latinskola dit fadern, som ville att han skulle utbilda sig till arkitekt eller ingenjör, sände honom, och 5 år senare kom han till Thronhjelm, der han förutom att vara urmakare, mekanikus och kringresande kapellmästare också fick en ordentlig musikundervisning hos organisten Lindeman». Ole Olsen, som fortfarande dyrkade sin kära musik, erhöi omsider faderns tillåtelse att följa sin bøjelse, och i sitt 18:de år tog han på allvar i tu med pianot och musikteorien under Lindemans ledning. Den gamle tyske arkitekten Schirmer från Kristiania, den tiden sysselsatt med Thronhjelm domkyrka och som var en mycket musikalisk man, fann, då han ofta fick höra Olsen fantisera på orgeln, att den begåfvade unge mannen väl kunde behöfva en mera systematisk utbildning. Följden blef, att Ole Olsen 1870 reste till Leipzig, der han under fyra år studerade vid konservatoriet.

År 1874 slog sig Olsen ned i Kristiania som musiklärare, komponerade, gaf konserter i de större städerna och öfvertog 1877 ledningen af Musikföreningen i hufvudstaden. År 1879 om våren besökte han åter Tyskland, såsom förut är nämnt, då han i Leipzig uppförde bl. a. sin symfoniska dikt »Asgaardsreien», efter Welhavens bekant dikt en af dunderguden Tor anförd nattlig dans. Samma år ingick han äktenskap med enda dottern till pianofabrikanten Hals i Kristiania. Under vintern 1879—80 var han åter hemma och anförde orkesterkonserterna men vintern 1880—81 tillbragte han i utlandet, sysselsatt med att der göra sina kompositioner bekanta. I Wien gaf han då å en konsert för inbjudna kritiker, musiker och musikvänner den förut nämnda »Asgaardsreien» (op. 10) och en annan orkesterkomposition »Alfedands» (op. 12) till en dikt af honom själf; såsom diktare till musik har Olsen visat en rätt vacker förmåga.

På hösten 1881 erhöi han ett stipendium af 1500 kronor och begaf sig åter till Wien, der han då fick uppföra en symfoni i G-dur (op. 5), »Humoreske» för bland. kör och orkester, »Asgaardsreien» samt uvertyr till skalden Weilers dram »Erik XIV», som med Olsens uvertyr och mellanaktsmusik utfördes på Burgteatern. Dessa senare kompositioner få en sträng dom af Hanslick för deras skarpa dissonanser och larmande musik, men från annat håll berömmes Olsens musik såsom full af karaktär och rytm, med originella idéer, utrustade med hela färgprakten hos den på ett lysande sätt beherskade moderna orkestern, af

hvilken den var starkt påverkad. En Wien-tidning vill ock finna en likhet mellan Olsens musik och Wagners »Walkürenritt» samt uvertyren till »Den flygande Holländaren». År 1884 erhöi Olsen instruktörsposten vid 2:dra brigadens musikkår och skref samma år musik till den af Dietrichson författade kantaten för Kristiania universitets Holbergsfest. 1886 gaf Olsen i Köpenhamn en stor konsert med egna kompositioner. Denna började med förspel till hans opera »Stig Hvide» (op. 33), hvartill han själf skrifvit texten efter Ingemanns »Erik Menveds barndom», vidare gafs vid samma tillfälle scen och duett ur denna opera, samt Holbergs-kantaten och »Der Augenblick», romans för baryton och orkester till text af Oscar II. »Politikens» recensent, Ch. Kjerulf, finner Holbergs-kantaten mest lättsmält af dessa saker och yttrar för öfrigt om Olsen: »Intelligent käckhet i utkastet, dramatiskt effektfult i utarbetandet, den dristiga virtuositeten i instrumentationen — det är vinnande egenskaper i Olsens musik. När denna nu öfver alla bräddar skummande, uppbrusande ungdomskraft jäst ut och klarnat, tör Ole Olsens i riktning mot det dramatiska gående begåfning kunna gå upp mot Griegs lyriska och Svendsens symfoniska». Det synes oss af »Sven Orädd», som skulle detta »klarnande» redan hafva inträdt. Omdömet från Danmark finner ett gensvar i tonsättarens hemland, såsom man kan finna af ett yttrande i det tal, som d. 20 febr. i år hölls å Nordlændigernes fest för Ole Olsen, såsom nyvald hedersledamot i deras förening, och hvori festalaren yttrar: genom Ole Olsens hela tondiktning går någonting djerft och friskt; han hatar omsvöp, han går på med friskhet och far åstad som en god fembording för fulla segel i en riktigt strykande vind; ibland manövrerar han med tonerna så, att vi tycka oss vara ute i en rasande sjöstorm; det knakar i däck, det hviner i tågen, och bränningarna fradgas rundt omkring oss.»

Ole Olsens kompositioner bestå utom den nämnda dramatiska musiken mest af saker för orkester samt piano- och sångverk med eller utan andra instrumenter. Hans kompositioner äro hufvudsakligen följande:

Orkestersaker utom de ofvan uppräknade: »Væringetog» (äfvén för piano 2 och 4-händ.), »Norsk defilermarsch» (2 och 4-händ.), »Koncertvals», »Marche comique», »Semiramisvals» (äfvén för piano, samt P. och viol.), »Ritornell» för stråkorkester; för piano och ork.: »Papillon» (koncertetude); för piano och stråkorkester: »Fanitull», »Vals och Vuggevis», »Kunstmarsch», »Scherzo», »Serenade» och »Norsk dands»; för horn och ork.: »Konsert»; för orgel och Janitscharorkester: »Festspel» (till industriutställn. 1883), 2 »Bryllupsmarscher»; för piano och harmonium: 3 »Småstycker»; för piano, 4 händ.: »Scherzo», »Guldbryllupsmarsch», »Væringetog»; för piano 2 händ.: 4 »Piano-stykker», 3 »Karakterdandse», »Skizzer», »Konsert-etude» och »Humoreske», 3 »Småstycker», 2 »Sör-

gemarscher», »Valse Caprice», »Norsk parademarsch» samt arrangeringer. Af sånger har han utgifvit: 3 »Sange», för sopran, 3 d.o., 4 för mezzosopran; för solo kör och ork.: »Holbergs-kantaten», med »Sarabande» och »Ballade» arrang. för piano med text; för baryton och ork.: »Las Golondrinas»; för damkör, sopran och alt-solo: »Humoreske»; för bland. kör och solo: »Humoreske», (text af Bj. Björnson); för 3-stäm. damkör med piano: »Vals», (till Björnsons »En Handske»), »Bolero»; för manskör och barytonsolo: »Märchengruss»; för manskör solo och ork.: »I Taage», »Friersjau» (text. af komp.); 4 »Manskörer» och 8 »Manskörer» (med texter af Drachmann och komponisten) »Jotunheimen» och »Fanevagt».

En del af dessa pianosaker och sånger omnämndes i nästföregående nummer af denna tidning. Ole Olsen är ledare för Handelsstandens förenings orkester, som gifvit flera konserter i Kristiania. För flera år sedan erhöi hr Olsen af konung Oscar II guldmedaljen för konst och vetenskap och är dessutom dekorerad med tyska »Kronorden» och spanska riddarorden »Isabella catolica». — Det porträtt af tonkonstnären vi intagit i detta nummer är af nyaste datum, efter en fotografi, tagen under hans besök här i dessa dagar. Med detta besök har den liflige och talangfulle tonkonstnären hos oss lemnat ett särdeles godt intryck, och vi önska honom hjertligen ett välkommen åter, liksom vi tillönska vår musikaliska allmänhet, att den må få göra bekantskap med äfven andra af hans tonsättningar än musiken i »Sven Orädd».

»Skrifvarkungen».

Komisk opera af André Messenger.

Då denna vår operas första nyhet för säsongen på den komiska operans område snart nog går öfver scenen, torde följande redogörelse öfver densamma af J. Sittard efter första uppförandet å Hamburgs Stadttheater d. 19 sisl. okt. kunna intressera våra läsare; operan gafs der under namnet »Zwei Könige».

»Den komiska operan af Messenger, »Zwei Könige», som nyss gafs här för första gången i Tyskland, tillvann sig god framgång. Det låter visserligen icke förneka sig, att »Mästersångarne» utöfvat något inflytande på libretton och musiken, men den senare har endast obetydligt färgats deraf. Komponisten har vaktat sig för att göra en afklappning af den för Wagners individualitet egna stilen och återgifva med fotografisk förvrängning de enskilda dragen. Men man ser att Messenger har lärt mycket af den tyska skolan, fransman har han likväl förblifvit och han har vetat bevara åt sig denna musikaliska optimism, som tager lifvet från dess glada, lätta och behagliga sida. Den tyske konstnären skiljer sig från den franske genom det större allvaret, det andliga djupet, det öfverallt varmt strömmande känslöflödet, men för den komiska operans former saknar han det

lättflytande källsprånget, det Hegelska absoluta ligger honom för mycket i blodet. Så skola tyskarne alltid lyckas mindre i det lätt draperade musikaliska konversationsstycket än i det allvarsamma musikaliska dramat; det senares tunga apparat är ett för groft inslag i den lättbevingade humorns luftiga väfnad. På detta område synes oss fransmännen ännu en gång taga företrädet, åtminstone har André Messager i sin opera skapat ett verk, som är all vår aktning värdt. En viss blandning af stilarter kan man dock ej fränkänna honom, och han har ej haft den musikaliska enheten i sigte vid uppbyggnaden af sitt verk; från de sublimaste tankar stiger Messager stundom ned till kuplettformen och skyr icke att här och der anslå den betänkliga ^{3/4}delstakttonen, som berör gränsen till operetten; men med oemotståndlig grace vet komponisten att skylla dessa brister, så att man till och med i så betänkliga momenter omöjligt kan bli förargad på honom. Han berör endast gränserna, men han öfverstiger dem ej. Messager blir aldrig trivial, hans musik är icke fränstötande; det är en spirituel och behaglig, älskvärd musik, hvilken ej heller är utan sitt djup. Många harmonier tyckas dock något sökta, modulationen ofta orolig och ej alltid passande till situationen; ett och annat, t. ex. duetten mellan Marot och Fleurette i andra akten, är uppskrufadt till alltför hög pathos, men komponisten lemnar ersättning därför i scener, der en ursprunglig humor får verka, såsom i trion mellan drottningen, Colette och Clement i samma akt, operans förnämsta glansnummer. Colettes karaktär är i musikaliskt hänseende bäst lyckad och mest konsekvent, likaså skrifvarnes scener, särdeles den i slutet af första akten, för hvilken i vissa delar, synnerligast hvad koloriten beträffar, finalen i Mästersångarne stått fadder, om äfven helt flyktigt. Ett fint musikaliskt kabinettstycke är trion mellan drottningen, Colette och hertigen vid slutet af operan; full af älskligt behag är flickkören i första akten. Hertigen är en kostlig figur, men komponisten borde i orkestern ha tecknat honom mer humoristiskt. Drottning Marie har ingen mer betydande musikalisk rol; hon höjer sig i soloscenerna icke öfver den finare kuplettens form. Marot, skrifvarkungen, har fått några vackra sånger på sin lott, af hvilka särskildt må nämnas den första: »Jag älskad är af den skönsta kvinna», utmärkande sig för behaglig melodik. Med andra aktens final, som är mycket kvick och skickligt anordnad, uppnår operan sin höjdpunkt; sista akten är svagare och verkar mer genom de komiska situationerna och förvexlingarna än genom sin musik. Orkestern har komponisten behandlat med stor finess, instrumenteringen är pikant, kvick och anslående, aldrig tvungen eller larmande.

Den emellanåt, synnerligast i andra akten framträdande dansrytmen är behandlad med stor delikatess och fängslande grace; fransk »esprit» yppar sig öfverallt, och allt är mättadt med skönt väljud.

Libretton är skickligt anlagd och genomförd, handlingen liflig och aldrig afstannande. Operans franska titel är »La Basoche», emedan detta pariseradvokaternas skrå (Confrérie de la Basoche^{*)}) bildar den hufvudgrund, hvarpå komediens förvexlingar äro tecknade.

Librettos innehåll är följande:

Den 53-åriga Ludvig XII har efter slutet fred med England skickat hertigen af Longueville till London för att per procura förmåla sig med Henrik VIII:s 16-åriga syster och föra henne hem till honom i Paris. Framför Paris' portar vill han emottaga henne. Men den unga drottningen kommer för tidigt; hon genomströfvar gatorna, och full af harm öfver att hennes kunglige gemål låter henne vänta, beslutar hon i ungdomligt öfverdåd att slå sig ned i värdshuset »Tennfatet», der just Basoche har församlat sig för att välja sin konung. Till denna värdighet blir Clement Marot upphöjd. Men då denna endast kan tillfalla den som icke är gift, så förhemligar Marot, att han har en fru vid namn Colette. Drifven af längtan efter sin man kommer hon till Paris för att uppsöka honom och tager just plats i det värdshus, der valet eger rum. Den unga drottning Marie förälskar sig i Clement Marot, som hon anser för den verkliga konungen, som i hemlighet närmat sig henne för att icke vara besvärad af etiketten. Men Marot är ständigt öfvervakad af Colette, som lofvat honom tystlåtenhet för att han icke skall gå miste om sin utnämning till skrifvarkung, och hos sjelfva Basoche yppar sig slutligen tvivel om dess konung är oförmåld, ty misstankar uppstå att Ludvig XII:s gemål är fru Marot. Colette blir af hoffolket, som kommer att söka efter den borttappade drottningen, tagen för Marie af England och i en för hennes höga stånd passande dräkt förd inför konungen. Misstaget får sin förklaring och den äkta drottningen skiljer sig ej utan vemod från den unge och vackre skrifvarkungen för att följa den gamle fule kung Ludvig.

*) Detta stiftades 1303 och erhöi i början af 14:e århundradet privilegium på att uppföra andliga skådespel, s. k. *mysterier*. Dessa utvecklade sig sedan till ett slags sedligt allegoriska dramer, kallade *moraliteter*, som i sin ordning gäfvö upphöf åt de under namn af *sottier* och *farcer* bekanta lustspelarter, som konstnärligt utbildades genom Molière. Bland farcerna är från 15:e årh. »Advokaten Pathe-line» mest berömd. Skräet egde bestånd till 1789. Ordet »Basoche» anse några härleddt från lat. basilika, kunglig byggnad, emedan sällskapet först sammanträdde i det kungliga slott, som var upplåtet åt parlamentet. Red.

Musiknumren i »Skrifvarkungen».

»La Basoche» uppfördes första gången å Opéra comique i Paris d. 29 maj 1890 och i sista juninumret af denna tidning kunde om denna premiére anföras att operan rönt en framgång genom god text, inspirerad musik och vacker orkestrering. Efter klaverutdraget och den svenska textöfversättningen lemna vi här en förteckning öfver den komiska operans musiknummer i de särskilda akterna:

1:sta akten, spelande å en öppen plats utanför värdshuset, börjar med en kör af skrifvarne: »Det är i dag vårt skrifvargille» och ensemble samt visa af Clement: »Jag älskad är af skönsta kvinna»; i tredje scenen sjunger Clement en »villanella»: »Får Colette du nalkas bara»; fjerdre scenen börjar med kör och ensemble af unga flickor samt Colette hvarefter denna har en aria: »Från morgon tida», efterföljd af kvartett och ensemble. I sjunde scenen, mellan Léveillé och Colette, sjunger den förre kupletter, börjande: »I Paris, mitt barn spins af svekets garn sinom tusen snaror»; nionde scenen inför drottning Maria jemte hertigen, då hon sjunger en aria: »Min eskort, min svit, jag dem der lemnat kvar», som sedan efterföljes af hertigens kupletter: »Att lefva enklig är bedrägligt». Med elfte scenen börjar finalen; skrifvarne och folket sjunga en kör: »Hell skrifvarkung», derpå följer stor ensemble och slutligen scenens begynnelsekör.

2:dra akten försiggår i »Tennfatets» stora värdshussal. Skrifvarne sitta vid borden med sina damer, somliga dansa. Divertissement. Skrifvarne uppstämman en kör: »Låt oss lustigt bågaren tömma». Man hör nattvaktens rop besvaradt af allmän kör: »Nattvaktens rop hörs skalla», hvarpå alla gå ut med undantag af Colette, som nu sjunger en »Pastourelle»: »Det var en gång en liten herdinna», och följande scen innehåller duett mellan Maria och Colette, tionde scenen en sådan mellan Colette och Clement: »Ah, Colette det är du.» I trettonde scenen, vid måltiden, sjunges en trio af Maria (»Jag ber, blif nu min gäst») Colette och Clement. I sextonde scenen har hertigen ett par kupletter: »Kom det ej ur er mund?» Adertonde scenen inleder finalen med skrifvarnes sång: »Man listigt bör till väga gå»; i denna förekomma vidare skrifvarnes kör: »Kom muntra skrifvars-kara», skrifvarskråts sång: »Ett bläckhorn, svärdet och en penna»; akten slutar med allmän kör: »Hell vår drottning!»

3:dje akten spelar hos Molière Ludvig XII i Palais des Tourelles och börjar med kör af hofmännen: »Glädje och lust i hofvets krets må råda». I andra scenen sjunger Colette sina bröl-

lopskupletter: »Hur skall jag väl praktiken kunna måla»; i fjerdte scenen, der hertigen är ensam, har denne en aria »Hon mig älskar»; i femte scenen sjunger Maria en romans »Nej aldrig — och jag det borde finna», hvarpå följer en trio mellan henne Colette och hertigen; scenen slutar med skrifvar-kören: »Ett bläckhorn» etc. (från gatan). I åttonde scenen sjunger Clement kupletter: »Att med en fåfång ära skryta glömde jag kärleks ljufva famn»; elfte scenen består af finalen mellan Clement (»Nej håll! om det gäller att bli hängd») Maria, kungen, Colette och hertigen, hvarpå operan slutar med hofmännens kör: »Glädje och lust».

Några ord med anledning af Rektor Palmgrens föreläsning om »sång och sångundervisning i fosterländsk anda».

Låtom oss borttaga och hemförlofva körerna i våra kyrkor, på det församlingens sång mäktig som fordom åter må ljuda! Må orkesterns toner tystna, på det folket ej må lyssna till, utan sjelfständigt uppstämman folksången! När orkestern tystnat måste operan, med sin oftast utländska musik, följa i dess spår.

Må våra sångsällskap upplösas, der man idkar flerstämmig sång, för utförandet af större musikaliska verk, också merendels härledande sig från utlandet, såsom t. ex. oratorier af Händel, Mendelssohn, m. fl.

Tag äfven bort medlen för samfärdsel, d. v. s. ångbåtar och jernvägar, på det storstadslifvets brådiskande oro ej må störa allmogen i våra mest aflägsna bygder! — När detta skett, skall helt säkert folkvisan åter i ensligt majestät ljuda från berg och dal. Tag äfven bort nutidens massmordsredskap, den s. k. krigsmaterielen, på det våra »morske män» sjungande må tåga mot sina fiender och med »mod i barm och kraft i arm under bardalarn» tillkämpa sig segern. Med andra ord, vänd tidens ström tillbaka till våra »fornstora dar, då äradt vårt namn flög öfver jorden!» Må vi göra oss döfva och blinda för tidens kraf — då först kunna de önsknigar (delvis i det nu sagda refererade) som Rektor Palmgren under sin föreläsning uttryckte, realiseras.

Hafva vi likväl rätt och makt att vända tidens ström? Är det icke snarare vår pligt att söka utforska och tillfredsställa tidens berättigade kraf å såväl det musikaliska som andra områden? Vi tro det och hafva under den följd af år vi sysselsatt oss med sångundervisning i skolor i vår ringa mån sökt att närma oss fylldhet af de kraf nutiden kan hafva rätt att ställa på de ur skolans högsta klass utträdande eleverna, vanligen omkring 17—18 år gamla.

För det första ha vi då funnit att åldern för inträdessökande i Musik-konservatoriet just är omkring 16—18 år, och därför har vår sträfvan utgått på att möjliggöra ett frångångsrikt prof derstädes, uteslutande fotadt på i skolan inhemtad sångkunskap. Vårt bemödande härvidlag har ej heller varit fruktlöst.

För det andra är det både lärorikt och roligt för den musikaliska eleven att efter skolans slut kunna inträda i något af de här befintliga sångsällskapen och deltaga i deras öfningar, hvilket äfven utan fara för öfveranstängning kan ske, när de erforderliga kunskaperna icke saknas.

För det tredje kunna äfven de kraf hemmen ega rätt att ställa på skolsången tillfredsställas, om rösterna bevaras, samt utvecklas så att de, ett ämne till glädje, kunna länge bibehållas — äfvenså att ett förråd af sånger inöfvas, som eleven efter utträdet ur skolan eger förmåga att sjelfständigt öka.

Hvad beträffar sättet att gå tillväga för att ernå nu omtalade resultat, så synes oss det följande lämpligt: I skolans lägsta klasser användes uteslutande enstämmiga sånger; folkvisor af både in- och utländskt ursprung, jemte andra sånger, som till omfång och innehåll lämpa sig för barnen. Sångerna dock alltid föregångna af öfningar i tonträffning, skalor (äfven en skalöfning för hvarje barn särskildt), notsång från bladet, koralsång, samt några muntliga upplysningar i afseende å musikens första grunder. Om de barn som totalt sakna både röst och öra efter 2 års beivstande af sånglektionerna och under hvarje vecka företagen pröfning ändå befinnas lika oförmögna att åstadkomma några toner, så må de befrias från att förspilla en för andra ämnen välbeförlig tid.

Att låta det långt öfvervägande antalet barn, som ega röst och öra, till sitt skönhetssinne störas och förvillas genom missljudet från det lilla fåtal barn som sakna både röst och öra, synes oss orätt, därför må de under sången vara tysta, men deltaga i uppläsning af psalmer etc. etc. Något förkastande af de små rösterna har ej under den tid vi meddelat undervisning förekommit; deremot tillvaratagas de obetydligaste röstmedel, om också gehöret är ofullständigt.

I mellanklasserna, då vanligen barnen nalkas målbrottet, öfvas tvåsällan trestämmig sång, emedan en understämmas ringa omfång tillåter barnet att utan fara deltaga i sångöfningarna, då deremot den enstämmiga sångens större omfång skulle göra deltagandet för rösten farligt. Förmågan att hålla en understämma kommer bra till pass, då man efter skolans slut vill deltaga i kör- eller ensemblesång.

I skolans öfre klasser, der målbrottet mera allmänt inträder, medgifver ele-

vernans fåtal införandet af solosång, hvilken ensamt sätter läraren i stånd att noga öfvervaka eleven och förekomma röstförstöring genom att i tid ålägga densamma tystnad. Det fåtal barn, som föga eller intet beröras af målbrottet, kunna under sin solosångstid, om de för öfrigt äro friska och af annat skolarbete ej hindras att deltaga i sången, vinna kompetens för inträde i Musik-konservatoriet etc. etc.

På det röstförstöring under hela skoltiden må förebyggas, öfvervakas noga att ingen med heshet behäftad deltagar i sången, äfvenså att ett uppdrifvande af bröstregistret ej får ega rum.

Det nu sagda gäller flickskolan, med hvars förhållande vi äro hemmastadda och angående hvilka vi således hafva att yttra oss. Hvad emellertid goss- och folkskolan beträffar så kunna ju delvis samma regler gälla.

I afseende å sånger, lämpliga för skolan, torde ej många folkvisor återstå, till omfång och innehåll dugliga, som icke redan under många år hafva användts. Det synes oss därför på sin plats, att vi med tacksamhet böra mottaga de goda musikaliska alster, som på detta liksom öfriga musikområden bjudas oss af utlandet, och ej i inbilsk fåfång förhålla oss öfver andra nationer och förkasta deras musik.

Tidsandan synes i detta som andra afseenden betona det internationella. Genom internationella föreningar ensamt kan ett mera rättträdigt och rättvist förhållande komma till stånd nationerna emellan, samt ett rikare utbyte af tankar och idéer. Endast på detta sätt skola massmord och landrof under form af krig kunna undvikas, samt en gång »frid på jorden och människorna en god vilja» komma att herska. Genom mellanfolkliga intressen synes oss att en *tidsenlig entusiasm* hos folken kan väckas. Dermot skall också väckelse gifvas åt dem som hafva fantasi och kompositionsförmåga att åstadkomma tidsenliga sånger, hvilka en- eller flerstämmigt skola af *folken* sjungas med oförderfvade och, som äfven är att önska, väl utbildade röster.

April—92.

Ellen Bergman.

Musikpressen.

På Abrah. Lundquists förlag har nyligen utkommit:

För piano 2 händ.:

Wilm, Nicolai von: *Gedenkbätter*, 4 karakteristiske Clavierstücke, op. 54 (n:o 1. Mit einem Eichenblatte, n:o 2. Mit einem Myrthenzweige, n:o 3. Mit einer Ritterspornblüthe, n:o 4. Mit einem Vergissmeinnichtstrausse). Pris 1 kr. 50 öre.

Vollstedt, Robert, *Hamburg bleibt Hamburg*, Marsch. Pris 50 öre;

För en röst och piano:

Hallström, Ivar: *Tvenne sånger*. N:o 1. *Det vet ingen*, ord af Z. Topelius, tillegn. greffinnan Math. Taube (dess—ass). Pr. 75 öre. — N:o 2. *Notturmo*, ord af Carl Snoilsky, tillegn. Arvid Ödmann (fiss—a). Pr. 50 öre.

För manskör:

Saloman, Siegfried: *Fyra Mansköror* à capella n:o 1. »Ja hell vårt land (ur »Humleplekningen») af K. A. Melin; 2. »Här bor en hedning i källaren» (ur »Vapensmeden») af Victor Rydberg, 3. *Svensk Ynglingasång* af Gust. Henr. Mellin, 4. »Stolts Adelin», ballad af K. A. Melin. Pris 1 kr.

Wilms pianostycken förtjena den bästa rekommendation, såsom hans tonsättningar i allmänhet. De här föreliggande vackra »minnesbladen» äro tillika eleganta salongsstycken men icke svåra att utföra. — Ivar Hallströms båda sånger utmärka sig så väl för uttrycksfull, behaglig melodi som för smakfullt ackompanjemang, egenskaper som äro karakteristiska för denne tonsättares sånger.

Siegfr. Saloman har till sina sånger valt goda texter, dem han gifvit en kraftig och uttrycksfull musikalisk omklädnad i de fosterländska sångerna, lyckad, humoristisk sådan till dikten af Victor Rydberg och en balladen motsvarande musikalisk stil i den sista. Bäst synes oss af dessa köror n:o 2. Öfverraskande harmoniska vändningar träffar man i n:o 1 och 3. Ovanligt nog, men ganska praktiskt, är att en pianostämman, sammanfattande sångstämmorna, är underlagd dem, afsedd att tjena till hjälp vid repetitionerna, men densamma kan äfven gälla såsom ett pianoarrangement af körerna.

Valda koraler i gammalrytmisk form med anlitande af de yppersta källor och med tillämpande af Aristoxenos' teori för musikalisk rytm, i enkel fyrstämmig orgelsats utarbetade af Richard Norén V. D. M., Folkskoleinspektör, och John F. Morén, organist, exam. musiklärare (Norrtelje 1892, utgifvarnes förlag). I. Första delen: Inledning samt koraler till valda högtidspsalmer. Pr. 2 kr. 50 öre.

I förordet till detta koralarbete yttras att det framgått ur utgifvarnes fasta öfvertygelse att något måste göras för att lyfta den unisona församlingssången ur det förfall, hvari den under tidens lopp råkat. De grundsatser utgifvarne följt gälla: 1. urvalet af melodier (hufvudsakligen gjordt efter de svenska koralböckerna af 1697 och 1820), 2. fastställande af hvarje melodis melodiskt rytmiska form (afseende återställandet af melodiernas ursprungliga rytmik), 3. hvarje koralmelodi bör otvifvelaktigt förbindas med den psalm-

text, till hvilken den ursprungligen hört eller rätteligen bör anses höra. 4. Koralernas harmonisering (i den drägt som synes utg. klarast, skönast och värdigast motsvara melodiens egen melodiska karaktär och modulation).

Bokens 33 sidor långa »Inledning» af Rich. Norén vittnar om författarens nit att grundligt sätta sig in i sitt ämne. Denna inledning skall belysas i en särskild artikel i nästa nummer, och är för vidlyftig att här refereras. Efter densamma följer »Korta notiser om melodiernas ursprung, ålder och förekomst m. m». Ett par tabeller innehålla: A. Hänvisningar för psalmer i 1819 års psalmbok till här upptagna koraler, och B. hänvisning från koralernas nummer hos Hæffner till deras nummer i detta arbete.

Den märkliga boken, inneh. 62 koraler, förtjenar all uppmärksamhet af dem som hysa intresse för vår koral-sång.

Musikbref från Kalmar.

Herr Redaktör!

Då jag nu tager mig friheten att till Eder tidning sända ett musikbref från Kalmar, har jag all anledning att först omnämna härvarande musiksällskap, hvilket sedan våren nästlidet år gifvit två konserter, den ena i domkyrkan den 31 maj och den andra på teatern den 13 sistlidne februari. Sällskapet förfogar öfver ganska goda förmågor samt ledes med intelligens och smak af tjänstförrättande domkyrkoorganisten Dir. Johansson. Att sällskapet ej under nära ett helt år kunnat åstadkomma mera än två konserter, torde ej särdeles förvåna någon, som är något förtrogen med förhållandena uti småstäder inom vårt, trots alla vackra fraser, dock mycket litet musikaliska land.

På kyrkokonserten i våras bjöds den sparsamt tillstädeskomna publiken på en hymn af Svedbom, Davids psalmer N:r: 114 och 134 uti Wennerbergs populära sättningar, »Pie Jesu» ur Cherubinis C-moll-requiem samt Normans vackra »Rosa rorans», hvilka samtliga utfördes af kören; en manskvartett sjöng — kanske ej fullt i enlighet med den riktiga Upsalaträdion — Svanhvits sång, »Stilla skuggor» och Josephsons Requiem. Dessutom utfördes en duett af Mendelssohn »Vid begrafning» samt Adrian Dahls »Lofsång» med obligat violin. Violinpartiet i sistnämnda stycke spelades af en begåfvad amatör, hvilken jemväl utförde ett larghetto af Nardini. Konserten inleddes af Dir. Johansson med ett orgelnummer af Mendelssohn.

Å konserten den 13 sistl. februari lät kören höra sig uti Schumanns populära »Zigenarlif» samt Åkerbergs nätta köror ur »Törnrosas saga». Därför utförde Normans örtjusande fina

och intagande »Snöflingornas saga». För öfrigt upptog programmet bl. a. några manskvartetter afvensom Arlbergs Vals-etude, förträffligt sjungen af en musikalskarinna. I trots af att tillfälle till dans var beredt de därför hågade, var konserten endast fåtaligt besökt.

Till de inhemska musikprestationerna torde jemväl kunna räknas ett »missionsångföredrag», som af »Kyrkosångens vänners inom Kalmar stift» kör i sammanhang med prestmöte den 19 augusti anordnats i domkyrkan. Från musikalisk synpunkt är emellertid ej mycket att säga om körens prestationer, helst hufvudsyftet med dem väl ej var estetiskt. Några af de utförda sångerna voro af mera intresse, såsom en unisont föredragen, kraftfull koral af den gamle orgelmästaren Pachelbel m. fl.

Då jag ej aktar nödigt att orda om ett par tillfälliga välgörenhets-musiktillställningar, öfvergår jag nu till de konserter, som härstädes gifvits af andra än amatörer.

En i hög grad angenäm bekantskap hade vi tillfälle att formera uti herr Bottero, som med biträde af herr Hugo Sedström konserterade å teatern den 13 september. Ett klangfullt och kraftigt organ samt ett värdadt och ovanligt intelligent föredrag utmärkte denne i sitt uppträdande enkle och älskvärde sångare. Några för oss svenskar kanske litet främmande egenheter i hans sångsätt kunde ej i nämnvärd mån förringa det ytterst angenäma intrycket af denna konsert. På ett öfverlägset sätt föredrogos den s. k. Stradellas kyrkoaria och Berceusen ur Mignon, äfvensom ett par stycken ur Mefistofeles och Carmen. Dessa häntydde på att herr Botteros styrka ligger uti den dramatiska sången. Men äfven ett par i och för sig temligen schablonmessiga sånger af Tosti utfördes ytterst delikat.

Fru Sigrid Arnoldsson hedrade äfven Kalmar med ett besök i höstas. Hon (eller hennes man) tog fem kronor för de bättre platserna. Dessa ovanligt höga pris i förening med Stockholms- och Göteborgspressens så skiljaktiga omdömen om hennes sång hade spant förväntningarna till en betydlig grad. Publiken var från början ej odeladt sympatiskt stämd. Man kände sig likväl förvånad öfver litenheten i hennes röst, men man måste skänka sin beundran åt hennes öfverlägsna sångkonst. I det hela kan man säga, att hon besegrade publikens köld. En härvarande tidning, som syntes hafva föresatt sig att à tout prix »nedsabla» henne, väckte därför hos den omdömesgilla delen af allmänheten både förargelse och löje genom sina förlöpsningar. Pianisten herr Martin Fuss vann odeladt och varmt bifall för sitt ypperliga pianospel, som han ådagalade uti »fra Holbergs Tid» och några Chopin-nummer.

Fröknarne Hulda Hylander från Finland, altsångerska, och Bertha Lindwall härifrån staden, pianist, gäfvö den 30 juli konsert uti Nisbethska skolans rätt treffliga musiksäl. Fröken Hylander sjöng åtskilliga romanser af Schubert, Schumann, Agathe Backer, Grieg, Kjerulf m. fl., och fröken Lindwall spelade Bach's C-moll-fantasi, Chopins B-moll-scherzo, Liszt's Rigoletto-fantasi samt några småstycken af Schubert, Rubinstein, och Schumann. Ehuru konsertgifvarne ej kunna sägas hafva uppnått konstnärskapets högsta tinnar, hvilket de nog ej heller sjelfva vilja påstå, beredde denna konsert likväl åhörarne verkligt nöje på grund af det redbara och flärdlösa uti deras prestationer.

Om jag till sist omnämner en kyrkokonsert af fr. Wilhelmina Söderlund samt en »vokal- och instrumentalkonsert» (med deklamation) af »konstnär-familjen Ekwall», — angående hvilka konserter på grund af deras genomgående diletantmessiga karaktär något vidare omdöme ej behöfver afgifvas —, så har jag refererat alla de offentliga musikställningar, som här förekommit under nära ett år. Som ni ser, herr Redaktör behöfva vi här i Kalmar ej beklaga oss öfver någon öfversvämmning af konserter!

G. de S.

Från scenen och konsertsalen.

Kgl. Operan. Maj 1. Mascagni: *På Sicilien* (Alfio: hr. Malmjö), ballett: »Dygnets timmar», A dam: *Nürnbergerdockan* (Bertha: fru Edling, Cornelius, Donathan, Miller: hrr Strömberg, Strandberg, Malmjö). — 2. Ponchielli: *Gioconda*. — 4, 13. Boito: *Mefistofeles* (Margareta-Helena: frkn. Oselio, som gäst; Mefistofeles: hrr Nygren och Lomberg). — 5, 6, 8, 9, 12, 15. *Sven Orädd* sagokomed i 5 akter af Nordahl Rolfsen, öfvers. af Fr. Hedberg, musik af Ole Olsen (i sångpartier: fru Strandberg, frk. Wolf, hrr Johanson, Brag, Engelbrecht). — 7. Bizet: *Carmen* (Carmen, don José: frk. Oselio, hr Ödmann). — 11. Donizetti: *Leonora* (frk. Oselio).

Vasa-teatern. Maj 5. *Soaré* af hr Aug. Warberg, 1. Offenbach: *En sömnlös natt*, opera i 1 akt, öfvers. af Fr. Arlberg; 2 o. 3: sånger med obligatviolin (fru Gründer, hr Alfvén); 4. Costé: *Kolhandlarne* (Thérèse: fru Anna Pettersson).

Svea-teatern. Maj 2. *Soaré* af fru Maria Cederberg. *Drilléns operett*. Costé: *Kolhandlarne* (Thérèse: fru Anna Pettersson). — Maj. *Dramat. Musikalisk soaré* af fru S. Gründer och frk. E. Ekström. Costé: *Kolhandlarne* (fru Anna Pettersson).

Musikaliska Akademien. Maj 5. Frans Nerudas 4:de musikoaré m. bitr. af fru H. Svedbom, frk. Sigr. Pettersson, hr Frid. Book. 1. Beethoven: Pianotrio, D-dur; Asioli: sonat för violone. och piano (hr Neruda); St-Saëns: Pianotrio, F-dur. — 15. Hallén-matiné med bitr. af k. hofkapellet, frk. Sigr. Brander samt hrr F. Aulin och W. Engelbrecht.

Vetenskaps-Akademien. Maj 6. *Konsert* med bitr. af frkn. S. Ek, Helfrid af Wetterstedt, Alfhild Larson, Sigr. Lindberg, Anna Nordquist, hr E. Borgstedt och amatörer.

Betelkapellet. Maj 11. *Konsert* af fru Malvina Bråkenhjelm m. bitr. af frk. M. Wessström, A. Brunberg, Sigr. Lindberg, hr Ragnar Grevillius m. fl.

Hôtel Continental. Maj 14. *Konsert* af hr Edvard Arnberg, m. bitr. af frkn. Em. Holmstrand, Gerda Pettersson, Thora Hwass, Maria Rydberg samt hr H. Alfvén.

Den senaste nyheten på vår nu mera lyrisk-dramatiska operascen, sagokomedien »Sven Orädd», har hittills upplevat ett halt dussin föreställningar men torde nu under våren och då en ny komisk opera snart väntas komma upp, ej att vidare gifvas så många gånger till. Komediens första akt, med sin äkta sagostil och komiskt anlagd, är roande och mycket lofvande, men de öfriga akterna förmå ej i samma grad hålla intresset vid makt. Vackra dekorationer samt Ole Olsens fängslande musik, hvilken betydligt höjer värdet af stycket, hjälpa dock till att göra det underhållande. För dess särskilda musiknummer ha vi förut redogjort. Densamma är allt igenom stämningsfull, enkel, som det höfves till sagan, men ändock utrustad med en i allmänhet vacker harmonisk färgläggning samt en fin och uttrycksfull äfvensom rik och kraftig instrumentering, som stundom döljer djerfva harmoniska ideer, hvilka i klaverutdraget förefalla stötande, såsom i kyrkotablåns melodram vid Svens ord »det banker, det hamrer, det sukker og stønner». Redan förspillet till stycket är mycket underhållande, visorna, såväl Svens galgvisa som Margits och mästertjufvens, äro mycket karakteristiska, likasom troll- och tattardanserna; melodramerna äfvensom inledningen till akterna innehålla en hel del intagande och målande musik och Svens »solnedgångssång» har, som bekant, vunnit stor popularitet. Trion i första akten mellan kungen, drottningen och Margit, klockringningen som målas i 5:te aktens inledning, hymnen och slutkören i denna förtjena likaledes att särskildt framhållas. Ensamt musiken till denna sagokomed i borde hålla den uppe på repertoaren och locka till fönyadt återhörande.

Fröken Oselio har åter haft ett kortare gästspel här och kommer efter dess slut att sjunga i Kristiania. Här ofvan synes i hvilka partier hon redan uppträdt; ännu ett, Desdemonas i Verdis »Otello», kommer att af henne utföras denna gång. Fröken O:s präktiga röst och utmärkta sångkonst hafva, som vanligt, slagit mycket an och framkallat lifligt bifall; emellertid har sångerskan denna gång ej varit fullt disponerad, hvilket röjt sig i stundom osäker intonation och hörbart ansträngda höjdtöner. Af de partier hon nu sjungit, inga här för henne nya, är Carmens mest njutbart i de tragiska momenterna, såsom i spåscenen och slutscenen; den eldiga, koketta spanjorskan saknar hos henne den passion och det behag, som

måste tänkas tjusa hennes tillbedjare. Då fröken Oselio nästan årligen gästar vår opera, borde kgl. teaterdirektionen tillstålla henne svenska texter till de partier hon här brukar sjunga. Säkert skulle fröken Oselio, som så väl känner till vårt språk, kunna på mycket kort tid instudera dessa.

I Mefistofeles har herr Lomberg sjungit titelrolen, hvilket han senast gjorde här för ett år sedan. Herr L:s röst låter stundom något svag och är synnerligast åt djupet otillräcklig, hans spel röjer goda ansatser, såsom i trädgårdsscenen, men vunne på att vara mera konsekvent mefistofeliskt. I Otello kommer hr L. att utföra Jagos rol efter hr Lundqvist, som icke på länge låtit höra sig från operascenen. — Det återstår att yttra några ord om våra konserter under denna månad. Dessa hafva till större delen haft natur af privatkonserter, utom de å de mindre teatrarna, som vi ej fått tillfälle att bevista. Hr Neruda har gifvit den sista af sina gouterade soaréer, denna med ett program af förut å desamma gifna saker. Å de öfriga konserterna hafva utom fröken Ek och hr Grevillius inga kända förmågor af högre ordning framträdt. Anmärkas bör dock å soarén d. 6 maj Beethovens pianotrio, väl utförd af den mycket lofvande unga violinisten Sigr. Lindberg, fröken Alfhild Larson, som med god teknik och smak skötte pianostämman, och hr Borgstedt, hvilken vid samma tillfälle sjöng en aria ur »Enleveringen», med god röst men utan det verkligt komiska lif, som densamma kräfver. Några svenska tonsättningar utfördes å denna konsert, nämligen en melodiös Serenad-trio (piano, violin och violonc.), samt sånger: »Lied», »En eneste gang», »Je pense à toi» af Lago, alla dessa vittnande om tonsättarinnans talang för speciellt sångkomposition. Den sist nämnda, i elegant fransk stil, förtjenade väl bisseringen, som den framkallade, hvartill ock utförandet af frk. Ek gaf anledning. Den Hallénska matinéen kunna vi först i nästa nummer omnämna.

Från in- och utlandet.

Kgl. Operan. Fröken Oselios gästspel afslutas d. 20 maj, hvarefter »Skrifvarkungen» går öfver scenen, första gången lörd. d. 21 maj. Hufvudrolerna i operan har följande besättning: Ludvig XII: hr. Brag, hertigen af Longueville: hr. Johansson, Clement Marot: hr. Lundmark, Jehan Léveillé: hr. Strandberg, Roland: hr. Sellergren, Maria af England: frk. Moritz, Colette, Clementshustru: frök. Holmstrand. Då denna i utlandet värderade opera nu gör sitt inträde på vår operascen, förvänta vi att våra operavänner skola visa ett lifligt intresse för att göra bekantskap med nyheten; utan musikvännernas intresse

att sjelfva, ej blott genom tidningarna, taga notis operans nyheter, kan upptagandet af sådana ej vedervägas.

Grefvin. Mathilda Taubes tillämnade konsert kommer på grund af sjukdom att uppskjutas på obestämd tid.

Fröken Sigrd Wolff lär komma att uppträda å tre konserter i Köpenhamns Tivolis stora konsertsal under nästa månad.

Sigrd Arnoldson-Fischhof har å Opéra comique i Paris uppträdd som Carmer. Denna rol, som hon icke förut spelat, ligger dock mindre väl för hennes natur, så att det passionerade och demoniska hos hennes Carmen mindre betonades. Fru Arnoldson-F. skall i denna månad begifva sig till London och sjunga på Covent-garden, der hon kommer att få ett nytt parti i Gounods »Philemon och Baucis». Efter slutad säsong i London lär sångerskan hvila ut ett par månader och sedan bl. a. uppträda i Ryssland.

En skandinavisk konsert kan man kalla den, som af *Alb. Arveschou* d. 9 april gafs i Tammany hall, Newyork, »med välvillig assistens af den svenska primadonnan fröken Bertha Wickman från k. operan i Berlin, frkn. Sigrd Lunde (sopran) och Aagot Lunde (contralt), hr Lemon (lyrisk tenor), hr David Birnberg, violinist, den berömda amerikanske tenoren William Xanten samt the Grieg philharmonic Society (blandad kör).» Af skandinaviska kompositister upptog programmet Agathe Gröndahl, Kjerulf, Gade, Pacius, Ole Bull, Hallström, von Heland och Bengzon. Bland de uppträdande berömmes mycket frk. Wickman, som »tog publiken med storm», och hr Arveschou sjelf häfdade sitt rykte som barytonsångare. Kören uppträdde för första gången offentligt; orkestern leddes af hr Bredo Hansen. Särskildt berömmes pianisten frk. Julia Ziervogel för det utmärkta sätt, hvarpå hon ackompanjerade de uppträdande.

Vasateaterns spelår slutade med april månad. Teatern kommer i sommar att undergå en större reparation, taket i salongen kommer att höjas, pelarna att borttagas, raden att utvidgas etc.

Afslöjanden af våra musikaliska misförhållanden, varningsord till de unga af *Varg i Veum* är en broschyr om 24 sidor, hvilken annonserar sig som »uppseendeväckande nyhet». Uppseende kan den ock väcka genom författarens misstag och missbelåtenhet med allt som rör vår musikverld. Som förf. bekänner sig varit »i snart en mansålder musiklärare i Stockholm» och sett sitt lif »förbittradt af ekonomiska svårigheter», så är hans knarrighet lika lätt förklarlig, som hans oförmåga att sätta sig in uti och sansadt bedöma det han yttrar sig om. Hur innehållet skall kunna gälla som »varnings-

ord till de unga» är svårt att förstå, om icke författaren vill varna dem för att skriva i hans egen stil.

I Firenze, fröken Helène Munktells lilla opera, uppfördes d. 23 april i Paris på en »audition» som egde rum i hennes systers, frih. Emma Sparres, atelier. Orkestern ersattes af piano, speladt af tonsättarinnan sjelf, violin och harpa. Gemmas parti sjöngs af en frök. de la Tour, hvars röst och föredrag voro utmärkta, en hr Scarenberg, konservatorieelev med en präktig tenor, och barytonen Séguy innehade de manliga hufvudpartierna. I den lilla kören deltog här studerande nordiska sångerskor frökn. Sidner, Stjernblad, Renström och Flodin (finska).

Göteborg. Stora teatern har under maj månad gifvit »Carmen» (fru Jungstedt-Linden) samt ett par gånger »Traviata» med fru Véhon-Halvorsen som gäst. D. 3 maj gafs här en symfonikonsert, å hvilken utfördes fröken Elfr. Andrées nya symfoni, kallad »I spillror», samt Max Bruchs violinkonsert, G-moll, spelad af frök. Martina Jonson. D. 9:de hade hr Fr. Neruda sin 4:e och sista kammarmusiksoaré med bitr. af fru Hilma Svedbom samt hrr Frid. Book, Em. Levan och Jos. Czapek, hvarvid utfördes en stråkkvartett af Haydn, pianotrio, D-dur, af Beethoven och sonat för piano och violoncell af Saint Saëns — Pianisten fru Anna Hallén gaf d. 14:e till förmån för Allmänna hjälpföreningen en konsert med piano- och sångnummer. Operasångaren C. F. Lundquist gaf d. 5:e maj konsert i Handelsinstitutets sal med bitr. af sin fru, violinisten Hilma Lundquist f. Åberg, samt hr A. Lindholm vid pianot.

Upsala. K. hofkapellet, gaf d. 20 april konsert i Upsala enl. följande program: Ouverture melancolique af Foroni, 2. Norman: Andante för stråkorkester, 3. Wagner: Förspel till »Lohengrin», 4. Bizet: »I Rom», orkestersuite, 5. Beethoven: Pastoralsymfoni. Konserten anfördes af kapellmästarne Nordqvist och Henneberg. — Den årliga vårkonserten af studentsångföreningen egde rum i universitetets aula sistl. lördag. Inkomsten var anslagen till en minnesvård på Oskar Arpis graf.

Paris. En lyrisk dram »Enguerrande» i 4 akter, 5 tablåer af Emile Bergerat och Victor Wilder, musik af Auguste Chapuis, har den 9 maj uppförts på Opéra comique för första gången. Pjesen rönt i följd af sin text allt annat än gynnsamt emottagande; något bättre bedömes musiken.

— Reyers praktfulla opera »Salambo» har nu gått öfver Stora operans scen med stor framgång.

Wien. Musik- och teaterutställningen öppnades d. 7 maj af kejsar Franz Joseph. Af Wien-tidningarna synas dock de festliga öppningshögtidligheterna icke ha haft den storartade och glänsande pregel, som annars plägar utmärka öppnandet af utställningarna i Wien, hvartill nog droskkuskarnes strejk och den kalla regniga väderleken bidrog.

I utställningsparken hade man arbetat hela natten för att göra de vattendränkta vägarne gångbara.

Kl. 10 församlade sig vid ingången till konsertsalen erkehertigarne Carl Ludwig och Wilhelm, storhertigen af Luxemburg, hertigen af Cumberland, diplomatiska kåren, samtliga ministrarne m. fl.

Kejsaren emottogs vid sin ankomst af utställningens hederspresidenter, handelsministern markis Bacquehem och furstinnan Metternich m. fl.

Sedan kejsaren inkommit i konsertsalen, uppstämades af åtskilliga sångföreningar folkhymnen, hvarefter markgreve Pallavicini, utställningens president, helsade kejsaren med ett tal. Derpå förklarade kejsaren utställningen öppnad.

Norge.

Kristiania. Å Kristiania teater har under maj uppförts »Per Gynt», »Zampa» med fru Sterky som gäst samt »Den svarta dominon» med bitr. af fru Olefine Moe. På Cirkus har uppförts en konsert till förmån för hr. Adolf Hansen, musikinstruktör vid Bergens brigade, med bitr. af fru Barbara Larsen, hr. Bjarne Lund och Kr. teaters orkester.

Fru Erika Nissen har jemte frök. Ragnh. Juel gifvit konserter under denna månad i flere norska landsortsstäder.

Kompositören Johan Selmer har nyligen å två konserter i Conserthaus i Berlin dirigerat sin nya norska fantasi »Mellem Fjeldene», och berlinerkritiken har yttrat sig med största erkännande om denna komposition. Vid den andra konserten utfördes äfven hans bekanta »Nordiskt festtåg», som vunnit mycket bifall inom Berlins musikaliska verld.

Finland.

Helsingfors. Svenska teatern uppförde d. 29 april för första gången Millöckers senaste operett »Söndagsbarnet», fri öfversätn. af Har. Molander. Operetten, som är försedd med underhållande melodios musik, gjorde här som i Tyskland stor lycka. Fru och hr Castegren innehade hufvudrollerna och skördade stort bifall; äfven de andra större rollerna utfördes förträffligt af fru Molander samt hrr Riego, Wahlbom, Wilhelmson och Salzenstein. — På Alexanders-teatern har Fröberg-ska sällskapet uppträdd och gifvit operetterna »Donna Juanita», »Fatinizta», »Tiggarg studenten», »Den sköna Helena», »Boccaccio» och »Gasparone», de tre sistnämnda med frök. Gerda Grönberg som gäst. — För öfrigt har under första hälften af maj gifvits här ett par populära konserter och två soaréer (13:de och 14:de) med kammarmusik af Helsingfors Musikinstitut.

Vasa. Musikaliska Föreningen härstädes har beslutit ingå till regeringen med ansökan om 8,000 marks anslag till orkestern under 3 år, räknadt från juni detta år.

Finska damkvartetten (sång) har d. 4—11 maj gifvit konserter i finska landsortsstäder.

Danmark.

Köpenhamns Kgl. teaters musikrepertoar har under april omfattat »Hagbart och Signe», »Kungen har sagt det», »Heksen», »Faust», »Elverhøj» och »Tannhäuser». På Casino har »Mikadon» hunnit till sin 25:te representation och gafs en dag inför kronprinsparet med familj. Folkteatret har äfven gifvit »Mikadon» och »Niniche» med fru Anna Lundberg fortfarande som gäst. Konserternas antal har under april varit stort. D. 8:de gafs 3:e Kammarmusiksoaren (hrr Bielefelt, Wolff, Hansen), då det utfördes en ny stråkquartett, op. 6, af Carl Nielsen och nya sånger för baryton med piano och violin, »Slavisk folkpoesi» af Otto Malling, op. 45. Dessa nyheter få mycket beröm. 11 apr. gaf Cæcilia-Foreningen Bachs H-moll-messa å sin 3:e och sista konsert; 12:te apr. hade »Symphonia» sin 2:a abonn.-konsert, då man fick höra en öfver 40 år gammal, hittills outgifven och ej offentligt spelad, stråkquartett (F-moll) af gamle N. W. Gade samt en nyss utkommen pianosonat af L. Glass. Frida Schytte, den unga behagliga violinartisten, som d. 31 mars fylde 20 år, har efter en triumfrik konserttur i Tyskland, Ungern etc. kommit hem och gaf d. 9 april konsert i Palæets stora sal, biträdd af sångerskan frk Othilia Frisch. Frök. Schytte skall sedan spela i London, troligen på Richters fashionabla konserter. D. 22 april gafs 4:e Filharmoniska konserten med bitr. af hofkapellmästaren dr. Edv. Lassen, den berömde sångkomponisten, från Weimar och kgl. kammarsångaren H. Giessen. Af Lassens kompositioner utfördes då en Symfoni, D-dur N:o 1, Förspel till Göthes »Faust» och en »Festuvtyr». Edv. Lassen är född i Köpenhamn, uppfostrad i Brüssel och verkar nu i Weimar som Liszts efterträdare, hvilket han dock ej blef på grund af an-

delig släktskap med denne; L:s symfoni liknar hans sånger, är sympatisk och lättförstådd samt blef mottagen med stort bifall. Herr Giessen säges vara en god operatenor men med något tjock halston. De båda tyska gästerna biträdde sedan vid en filharm. kammarmusikkonsert d. 27:de. Den 25:te april gafs en stor kör- och orkesterkonsert under direktion af en ung herr G. Washington Magnus (norrman?), då endast hans egna starkt wagnerianska kompositioner, såsom det tyckes af något märkvärdig beskaffenhet, utfördes. »Instrumentations-, modulations- och dirigentförmåga», säger Politiken, »eger hr M., men det öfriga?» Af hr M:s kompositioner gafs bl. a. Symfonifinal (H-moll), »Frithiofs Heimkehr», symfon. dikt, och körverket »Fuglenes sommersang». Den 28 apr. gaf äfven hr Carl Nielsen en kompositionssoaré.

Under maj månad har å kgl. teatern uppförts »Kungen har sagt det», »Fru Jeanna», opera i 4 akt. af E. v. d. Recke, musik af P. E. Lange-Müller, Göthes »Faust» med musik af Edv. Lassen, »Tannhäuser» och »Figaros bröllop», i hvilka fru Keller samt hrr. Fr. Brun och Simonsen innehaft huvudroller. På Casino har fortfarande gifvits »Mikadon» och »Corneilles klockor». Fru Anna Lundberg har slutat sitt gästspel å Folketeatret och rest hem till Sverige. Kgl. hofkapellisternas 4:de och sista kammarmusikkonsert har egt rum med bitr. af operasångerskan frk. Dons samt pianisten hr. Glass.

Aalborgs nya Musikförening gaf d. 4 apr. sin 3:e konsert, hvarvid Gades »Psyche» uppfördes med fru Vendela Sörensen och hr Bielefelt som Psyche och Eros. Fru Sörensen gjorde för denna konsert ett afbrott i sitt gästleisp Göteborg.

Dödsfall.

Karasowski, Moritz, violoncellist och kammarmusikus f. 1 sept. 1823 i Warschau, der han 1851 blef cellist i operakapellet, gjorde 1858 och 1860 studieresor till tyska hufvudstäder och Paris, stannade slutligen i Dresden, der han verkat sedan 1864. K. har utgifvit några kompositioner för violoncell och piano samt gjort sig bekant som författare till den första Chopinbiografien: »Friedrich Chopin, sein Leben, seine Werke und Briefe» (1877, 2:dra omarb. och med originalbref tillökade uppl. 1878) och har på polska utgifvit »Den polska operans historia» (1859), »Mozarts lefnad» (1868) och »Chopins ungdomstid» (1862, 2:dra uppl. 1869). † i Dresden d. 20 april.

Lalo, Edouard, utmärkt violinist och komponist, f. 1830, † i Paris 22 april. L. gjorde sig först bemärkt som altviolist på Armingaud och Jacquards kammarmusiksoaréer och framträdde snart som kompositör till kammarmusikverk. En opera »Fiesque» blef genom missgynnande omständighet aldrig uppförd. Först med den lyriska dramen »Le roi d' Ys» (text af E. Blau), som i maj 1888 hade sin premiär på Opéra comique i Paris, gjorde han lycka som operakomponist. L. har för öfrigt komponerat: en ballett »Nanouma», 2 violinkonserter (den första tillägnad Sarasate, den andra känd under namnet »Symphonie espagnole»), »Rhapsodie norvégienne» för orkester, 2 pianotrior, divertissement för orkester, stråkquartett, violinsonat, violoncellsonat, duo concertant för violin och piano, åtskilliga karaktärstycken för violin och violoncell med piano samt sånger (»Mélodies vocales»).

Skandinaviska Orgelfabrikens
Kammarorglar,

hvarå de nyaste uppfinningar och förbättringar tillämpas, äro af våra förmästa orgelkännare såväl i Stockholm som i landsorten enhälligt vitsordade för att vara de bästa i Norden tillverkade. Prisbelönta i Köpenhamn 1888 (enda pris med medalj), i Norrköping 1889, i Helsingborg 1890 (första pris). Priskuranter sändas på begäran franko.

Skandinaviska Orgelfabriken.
Kontor och utställning i Stockholm:
Mästersamuelsgatan 24.

Lärarebefattningen i musik och sång

vid Folkskollärarseminariet i Skara sökes före d. 1 nästkommande juli

Sökande, som hafva att förte goda vitsord från musikkonservatorium i harmonilära, sång, piano- och orgelspelning, böra insända sina till konsistorium i Skara ställda ansöknin-
ningar till Seminariets rektor, adr. Skara.

Enligt seminariestadgans 14 § skall till befattningen förordnas lärarinna såvida icke särskilda omständigheter föranleda undantag.

Skara den 6 maj 1892.

Ernst Jungner,

(G. 161 37). rektor.

OBS! Billigt annonspris i Svensk Musiktidning: 10 öre petitrad; 15 öre petitrad för utländsk annons.

J. LUDV. OHLSON

STOCKHOLM

16 Regeringsgatan 16

Flyglar, Pianinos och Orgelharmo-
nier af de bästa svenska och utländska
fabriker i största lager till billigaste
priser under fullkomligt ansvar för In-
strumentens bestånd.

Obs! Hufvuddepot för Blüthners
verldsberömda Flyglar, samt Rö-
nischs & Steinweg Nachfol-
gers utmärkta Pianinos.

Innehåll: Ole Olsen (med porträtt). — »Skrifvarkungen», komisk opera af André Messager. — Musiknumren i »Skrifvarkungen». — Några ord med anledning af rektor Palmgrens föreläsning om »sång och sångundervisning i fosterländsk anda», af Ellen Bergman. — Musikpressen. — Musikbref från Kalmar af G. de S. — Från scenen och konsertsalen. — Från in- och utlandet. — Dödsfall. — Annonser.